

Butlletí del Consell General

Núm. 35/2014

Casa de la Vall, 19 de maig del 2014

SUMARI

2- PROCEDIMENT LEGISLATIU COMÚ

2.1 Projectes de llei

Pròrroga al termini de presentació d'esmenes al
Projecte de llei del saig. pàg. 2

Pròrroga al termini de presentació d'esmenes al
Projecte de llei de l'embargament. pàg. 2

Pròrroga al termini de presentació d'esmenes al
**Projecte de llei de modificació del Codi de
l'Administració, del 29 de març de 1989.** pàg. 2

Pròrroga al termini per a la presentació de l'informe
en relació al **Projecte de llei de modificació de la
Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat
social.** pàg. 2

2.2 Proposicions de llei

Publicació del criteri del Govern relatiu a la
**Proposició de llei de la successió per causa de
mort.** pàg. 2

3- PROCEDIMENTS ESPECIALS

3.2.2 Proposicions de llei qualificada

Pròrroga al termini de presentació d'esmenes a la
**Proposició de llei qualificada de protecció civil als drets
a la intimitat, a l'honor i a la pròpia imatge.** pàg. 6

2- PROCEDIMENT LEGISLATIU COMÚ

2.1 Projectes de llei

Edicte

La Sindicatura, en reunió tinguda el dia 19 de maig del 2014, exercint les atribucions que li confereix l'article 80 del Reglament del Consell General, ha acordat a demanda del M. I. Sr. Jaume Bartumeu Cassany, president del Grup Parlamentari Mixt, prorrogar el termini per a la presentació d'esmenes al **Projecte de llei del saig**. El nou termini finalitza el dia 11 de juny del 2014, a les 17.30h.

Tot el que es fa públic per a general coneixement i efectes.

Casa de la Vall, 19 de maig del 2014

Vicenç Mateu Zamora
Síndic General

Edicte

La Sindicatura, en reunió tinguda el dia 19 de maig del 2014, exercint les atribucions que li confereix l'article 80 del Reglament del Consell General, ha acordat a demanda del M. I. Sr. Jaume Bartumeu Cassany, president del Grup Parlamentari Mixt, prorrogar el termini per a la presentació d'esmenes al **Projecte de llei de l'embargament**. El nou termini finalitza el dia 11 de juny del 2014, a les 17.30h.

Tot el que es fa públic per a general coneixement i efectes.

Casa de la Vall, 19 de maig del 2014

Vicenç Mateu Zamora
Síndic General

Edicte

La Sindicatura, en reunió tinguda el dia 19 de maig del 2014, exercint les atribucions que li confereix l'article 80 del Reglament del Consell General, ha acordat a demanda del M. I. Sr. Jaume Bartumeu Cassany, president del Grup Parlamentari Mixt, prorrogar el termini per a la presentació d'esmenes al **Projecte de llei de modificació del Codi de l'Administració, del 29 de març de 1989**. El nou termini finalitza el dia 11 de juny del 2014, a les 17.30h.

Tot el que es fa públic per a general coneixement i efectes.

Casa de la Vall, 19 de maig del 2014

Vicenç Mateu Zamora
Síndic General

Edicte

La Sindicatura, en reunió tinguda el dia 19 de maig del 2014, exercint les atribucions que li confereix l'article 80 del Reglament del Consell General, ha acordat a demanda del M. I. Sr. Xavier Montané Atero, president de la Comissió Legislativa de Sanitat i Medi Ambient, prorrogar el termini per a la presentació de l'informe en relació al **Projecte de llei de modificació de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social**. El nou termini finalitza el dia 23 de juny del 2014, a les 17.30h.

Tot el que es fa públic per a general coneixement i efectes.

Casa de la Vall, 19 de maig del 2014

Vicenç Mateu Zamora
Síndic General

2.2 Proposicions de llei

Edicte

El síndic general, d'acord amb les previsions de l'article 90 del Reglament del Consell General,

Disposa

Publicar el criteri del Govern relatiu a la **Proposició de llei de la successió per causa de mort**.

Tot el que es fa públic per a general coneixement i efectes.

Casa de la Vall, 19 de maig del 2014

Vicenç Mateu Zamora
Síndic General

Criteri del Govern relatiu a la Proposició de llei de la successió per causa de mort

El Govern ha examinat la Proposició de llei de la successió per causa de mort, presentada pel M.I. Sr. Ladislau Baró Solà, president del Grup Parlamentari Demòcrata i, d'acord amb el que disposa l'article 103.2 del Reglament del Consell General, manifesta el seu criteri sobre la Proposició de llei esmentada basant-se en les següents;

Consideracions

El Govern valora molt positivament aquesta iniciativa legislativa, adreçada a dotar l'ordenament jurídic andorrà d'una regulació simplificada, sistemàtica i moderna en matèria de successions.

El dret successori del Principat d'Andorra es regula actualment pel dret català anterior al Decret de

Nova Planta, pel dret romà tardà i el dret canònic i per la Llei relativa al dret successori del Principat d'Andorra, del 31 de juliol de 1989, un conjunt normatiu complet i que ha demostrat la seva utilitat i conveniència durant molts anys.

No obstant això, la normativa vigent aplicable al dret de successions dimana de disposicions de procedències i temps diferents, motiu pel qual l'elaboració d'una única llei específica que inclogués tota la regulació en matèria successòria havia esdevingut una necessitat. D'altra banda, és una evidència que moltes de les disposicions del dret de successions vigent calia que fossin actualitzades per adaptar-les a la realitat socioeconòmica moderna. Per tant, la iniciativa legislativa que ens ocupa és idònia als efectes d'assolir aquest objectiu doble.

La Proposició de llei de la successió per causa de mort ha de permetre tenir una visió ordenada i global de la normativa en aquesta matèria. En aquest sentit, el text legal té el mèrit de reprendre les institucions bàsiques i tradicionals del dret de successions vigent, tot eliminant les que han caigut en desús o són poc adaptades als temps presents, i introduint a l'ensem noves figures útils en aquesta matèria.

El títol I conté disposicions generals sobre la successió per causa de mort, i s'hi regula l'obertura de la successió i les qualitats per succeir en el capítol primer, la successió hereditària en el capítol segon, l'acceptació i la repudiació de l'herència en el capítol tercer, el dret d'acréixer en el capítol quart, la comunitat hereditària en el capítol cinquè, la partició i la col·lació en el capítol sisè, i la protecció del dret hereditari en el capítol setè. Les modificacions més significatives en relació amb el règim anterior, pel que fa aquest títol, són les següents.

A l'article 9 s'estableixen els supòsits d'inhabilitat successòria, entre els quals no es fa esment i per tant, se suprimeix, el supòsit tradicional de limitació quantitativa de l'adquisició, recollit a la *Lex Hac Edictali* (Codi 5, 9, 6 i Novel·les 22, c. 27 i 28), segons la qual no es permet que al segon o posterior consort del causant (sigui el vidu o la vídua) se li doni, mitjançant donació, dot o acte *mortis causa* del difunt, més que al fill menys afavorit del matrimoni anterior. El Govern és favorable a la supressió d'aquesta norma, atès que constitueix una limitació legal inoportuna de la llibertat de disposició dels béns i drets del causant i es fonamentava en el recel de les segones i ulteriors noces que deixa de tenir sentit a partir del moment en què el nostre ordenament jurídic admet el divorci.

També constitueix una limitació inoportuna d'aquesta llibertat de disposició, la reserva binupcial

prevista a la *Lex Feminae* (Codi 5,9,3) i a la *Lex Hac Edictali* esmentada anteriorment, la qual es configura com una restricció a la lliure disposició de determinats béns anomenats com a reservables, quan han estat rebuts del cònjuge premort, de forma directa o indirecta, pel cònjuge supervivent, que posteriorment contrau noves núpcies. Aquests béns queden gravats legalment quan el cònjuge vidu es torna a casar, i han de transitar en morir el cònjuge supervivent a favor dels fills comuns del primer matrimoni i dels seus descendents que visquin en morir aquest darrer cònjuge. Per tant, és amb encert que l'article 16 de la Proposició de llei suprimeix aquesta norma, pensada novament per a una societat en què l'única causa de dissolució del matrimoni era la mort, i estableix que els béns adquirits per títol successori o per donació no estan subjectes a cap reserva hereditària ni reversió legal, llevat de la reserva a favor de l'absent.

Finalment i per acabar amb el títol I, cal esmentar que l'article 62 conté una modificació de la regulació de la col·lació, a la qual el Govern s'adhereix, atès que és més conforme amb el respecte de la voluntat del causant que no pas el règim anterior en aquesta matèria. En aquest article s'estableix que els descendents que concorren com a cohereus en la successió d'un ascendent comú, només han de col·lacionar, als efectes de la partició de l'herència, el valor de les atribucions que el causant els ha fet per actes entre vius a títol gratuït, quan el causant hagi establert expressament en el moment d'atorgar l'acte que l'atribució sigui col·lacionable o en el cas de les donacions *ob causam*. En canvi, actualment regeix la norma inversa, atès que els béns atribuïts a títol gratuït són col·lacionables llevat que el causant disposi el contrari. El text proposat ha optat per fer prevaler la voluntat del causant, de manera que la llei no ha suplir-la i establir una presumpció de voluntat d'equiparació dels fills, tret que ell mateix ho hagi volgut.

El títol II, relatiu a la successió paccionada, introdueix a l'article 72 una novetat important consistent en desvincular els pactes successoris de l'atorgament de capítols matrimonials. És a dir que els pactes successoris seran vàlids mentre es facin en escriptura pública, encara que no sigui de capítols matrimonials, la qual cosa s'ha fet amb bon criteri, tenint en compte que els pactes successoris no han d'anar vinculats necessàriament al matrimoni.

D'altra banda, la regulació dels pactes successoris continguda en el text normatiu està dirigida a fer-ne un instrument idoni per a la transmissió de les empreses familiars. Per aquest motiu, a l'article 88 hi ha una disposició encertada que preveu que si el pacte successori té per objecte la continuïtat d'una empresa familiar, es pot establir que la transmissió

onerosa d'aquesta empresa o la de les accions o les participacions socials de les societats titulars, com també la renúncia al dret de subscripció preferent, s'hagi de fer amb el consentiment exprés de la persona instituïda, si és atorgant del pacte successori.

Aquesta voluntat lloable de facilitar la transmissió d'empreses familiars mitjançant la successió, s'ha de posar en relació amb la novetat introduïda a l'article 42 del títol I, la qual disposa que el causant pot ordenar i els hereus poden convenir unànimement, la indivisió de tota l'herència o dels béns que en procedeixen, durant un termini màxim de deu anys a comptar de l'obertura de la successió, que es pot ampliar fins a vint anys, si la disposició o el pacte d'indivisió porta causa d'una empresa familiar.

El títol III, relatiu a la successió testada, també introdueix canvis significatius. A tall d'exemple, l'article 100 disposa que no cal la intervenció de testimonis per atorgar testament, llevat de circumstàncies especials, la qual cosa modifica l'article 8.1 de la Llei del notariat, del 28 de novembre de 1996, que requereix la presència de testimonis en tots els testaments. D'aquesta manera es reforça la funció notarial i l'agilització en l'atorgament d'aquests actes de darrera voluntat, i és una bona opció des del punt de vista del Govern.

Igualment, a l'article 96, se suprimeix la possibilitat de fer testament davant de rector que preveïen les Decretals III, 26, 10, atès que entra en contradicció amb els articles 1 i 21.1.d) de la Llei del notariat, que atorga aquesta competència de forma exclusiva als notaris. Per tant, és una modificació encertada als efectes d'harmonitzar el conjunt normatiu vigent i conformar-lo amb el principi de llibertat religiosa que consagra l'article 11 de la Constitució.

També se suprimeixen els hereus i legataris de confiança, puix la no revelació de la voluntat del causant que implica aquesta figura pot comportar la vulneració d'aquesta voluntat per manca de mecanisme de control de la seva activitat; a més, les funcions de l'hereu o legatari de confiança poden ser assumides pel marmessor, i d'aquesta manera es confereix més seguretat jurídica a les tasques d'execució testamentàries.

Als articles 106 i 107 s'amplia l'àmbit del testament hològraf. Aquesta forma especial testamentària està excessivament restringida en el dret vigent, atès que només s'admet el testament *parentum inter liberos* regulat a la Novel·la 107, 1, mitjançant dues modalitats: el testament que fan els ascendents a favor dels fills i descendents; i el testament fet a favor del cònjuge o un estrany, si bé en aquest darrer cas, només s'admet si conté llegats o fideïcomisos singulars, o en cas d'atribució d'un usdefruit universal a favor del cònjuge, i exigeix a més que

s'atorgui en presència de testimonis. Aquesta modificació elimina les restriccions mencionades i consagra i potencia el principi de llibertat de testar.

Cal esmentar d'altra banda un canvi important en la regulació dels fideïcomisos continguda en el capítol cinquè del títol III, que consisteix en la supressió de la quarta trebel·liànica. Aquesta institució estava destinada, en el dret romà avui encara vigent a Andorra, a permetre que l'hereu obtingués una quarta part líquida del cabal relict a fi de fomentar l'acceptació de l'herència per part de l'hereu fiduciari i evitar la successió intestada. En aquest sentit, l'eliminació de la quarta esmentada suposa que es respecti en major mesura la voluntat del causant.

També en el mateix títol i de forma coherent amb la supressió de la quarta trebel·liànica, s'ha optat per suprimir la quarta falcídia. Es tracta, segons el Digest 35, 2, 1, de la part a la qual té dret l'hereu excessivament gravat amb llegats, de manera que no li queda lliure en virtut de la successió una quarta part de l'actiu hereditari líquid, un cop deduïdes les càrregues hereditàries i després d'haver imputat determinades atribucions. Així doncs, en aquest cas, els llegats poden ser reduïts. La supressió d'aquesta institució és lògica i adequada, pels mateixos motius exposats al paràgraf anterior.

El títol IV, relatiu a la successió intestada, introdueix novetats que mereixen ser ressenyades. De l'article 238 se'n desprèn un canvi substancial del sistema vigent, regit pel principi d'unitat de títol successori. Segons aquest principi, l'hereu només pot ser cridat a succeir en mèrits d'un únic títol i, en conseqüència, en els casos en què per testament, es designa un hereu només d'una part de l'herència i no es disposa de la resta de l'herència, s'aplica la regla de la incrementació forçosa, la qual cosa implica que la persona que és designada hereva només d'una part de la herència, s'entén que ho és de tota. En canvi, l'article 238, després d'establir que la successió intestada s'obre quan una persona mor sense deixar hereu contractual o testamentari o el nomenat no arriba a ser-ho, preveu que si el causant de la successió ha disposat solament d'una quota de la seva herència, la quota que no ha estat disposada és deferida als seus hereus intestats. Per tant, el text proposat permet la compatibilitat entre la successió testada i la intestada, i estableix alhora determinades normes que regeixen el dret d'acréixer i el dret d'acceptar o repudiar l'herència, quan concorren hereus designats pel causant i hereus intestats.

El Govern considera que aquesta novetat és positiva atès que dóna prioritat a la voluntat del testador. No obstant això, aquest nou supòsit que possibilita l'obertura de la successió intestada, quan el causant només ha disposat d'una part al·lquota de l'herència,

s'hagués hagut d'incloure a l'article 3 de la Proposició de llei, relatiu a la vocació successòria. En efecte, l'article 3 disposa que la vocació successòria té lloc per contracte successori, per testament o per llei; i afegeix que la successió intestada només pot tenir lloc quan no hi ha hereu contractual o testamentari, sense enumerar cap més supòsit. Per tant, aquesta disposició, que estableix els principis bàsics de la vocació successòria, sembla entrar en contradicció amb les disposicions de l'article 238.

Una altra novetat significativa consisteix en equiparar els drets del cònjuge vidu i els del membre de la unió estable de parella sobrevivent. En el règim vigent impera la Llei 4/2005, del 21 de febrer, qualificada de les unions estables de parella, l'article 20 de la qual estableix que quan el membre de la unió estable de parella sobrevivent concorre amb ascendents, descendents, germans o fills de germans de la parella premorta, únicament té dret a rebre l'usdefruit sobre una quarta part de l'herència, en lloc de la meitat que li pertoca al cònjuge vidu. Per tant, el text proposat supera aquesta desigualtat.

D'altra banda aquesta equiparació dels drets del cònjuge vidu i del membre de la unió estable de parella sobrevivent, és generalitzada en el text proposat i es retroba en les diverses institucions que s'hi regulen.

Cal esmentar igualment la modificació de l'ordre de succeir en la successió intestada, continguda als articles 247 i següents. Es canvia la posició del cònjuge vidu i del membre convivent de la unió estable de parella, en el sentit de millorar-la, tenint en compte que en el dret vigent l'herència es defereix primerament als descendents, després als ascendents, després als col·laterals i, finalment, al cònjuge vidu o convivent en unió estable de parella. En efecte, la Proposició de llei situa aquests darrers en segona posició, és a dir després dels fills i abans dels ascendents. El Govern es mostra favorable amb aquest nou ordre de succeir, més conforme amb la realitat dels diversos vincles familiars o afectius existents en termes generals. Tenint en compte a l'ensens que a l'article 252 es preveu que el cònjuge vidu no té dret a succeir abintestat si en el moment de l'obertura de la successió estava separat judicialment o de fet del cònjuge premort, llevat de reconciliació entre els cònjuges; com tampoc el membre supervivent d'una unió estable de parella si estava separat de fet del causant en el moment de la seva mort.

Finalment, convé citar el règim específic previst als articles 260 i 261 pel que fa als béns troncal, quan el causant intestat mor sense descendència. Es tracta dels béns immobles i dels drets reals constituïts sobre els mateixos, i de les accions o participacions socials,

que el causant hagués adquirit a títol lucratiu dels seus parents fins al sisè grau o per permuta d'altres béns troncal. Així doncs, seran cridats a succeir, en relació amb els béns troncal, els parents del causant que pertanyin a la família de la què procedeixin els béns esmentats d'acord amb el següent ordre: els progenitors, o ascendents de grau més proper; els germans sense preferència de doble vincle; el cònjuge vidu o el convivent en unió estable de parella; i els altres parents col·laterals fins al sisè grau. Aquest règim és encertat compte tingut que afavoreix el fet que en els casos en què el causant no té descendència, determinats béns es mantinguin en la família de la qual provenen.

El títol V, relatiu a la llegítima, reproduïx majoritàriament les normes del règim vigent, tenint en compte el fort arrelament que aquesta institució té a la nostra societat, i que provenen de manera fonamentalment de la Constitució de Felip I de 1585, continguda al llibre VI, títol V, constitució 2a. del volum 1r. de les *Constitucions i altres drets de Catalunya*. No obstant això, cal esmentar un canvi dirigit a donar prioritat a la voluntat del testador i que suposa un progrés notable: és el fet de sancionar, a l'article 277, la preterició intencional de legitimaris, facultant a aquests darrers per tal de reclamar la llegítima, però no per anul·lar la institució hereditària com en el règim vigent, la qual cosa resulta desproporcionada.

La Proposició de llei estableix un règim transitori molt satisfactori mitjançant dues disposicions transitòries, les quals regulen acuradament aquesta matèria. Així doncs, es preveu que es regeixen per la nova llei les successions obertes i els testaments, codicils, memòries testamentàries i pactes successoris atorgats després de la seva entrada en vigor, solució lògica i conforme amb el principi de legalitat i de no retroactivitat. Les disposicions per causa de mort atorgades abans de l'entrada en vigor de la llei són vàlides si compleixen les condicions de validesa del règim anterior; no obstant això, si han de regir una successió oberta després de l'entrada en vigor de la llei, també seran vàlides si s'ajusten a les seves exigències formals i materials. Altrament es fa constar el règim de les successions obertes amb posterioritat a l'entrada en vigor de la llei regides per disposicions per causa de mort atorgades abans de l'entrada en vigor d'aquesta darrera: aquestes successions es regeixen per la nova llei, llevat de les regles interpretatives de la voluntat del causant establertes en la legislació derogada, que els hi són aplicables sense perjudici de determinades disposicions. En resum, s'estableix un sistema lògic i prou detallat perquè no hi hagi llacunes i es coneguïn amb certesa les normes a aplicar en cada cas.

La llei conté igualment dues disposicions finals. La primera estableix normes de dret internacional privat molt encertades i adaptades a la pràctica actual dels tribunals andorrans. S'estableix que els tribunals de l'Estat són competents en matèria de successió per causa de mort quan la llei personal del causant en el moment de la mort sigui l'andorrana -és a dir quan el causant era andorrà en el moment de la defunció-, la qual cosa és lògica i coherent. Però també són competents en els supòsits en què el causant tingués en el moment de la seva defunció el domicili i la residència al Principat, i quan hi fos titular de béns i drets. Aquesta norma permet als hereus dels residents a Andorra instar les declaracions d'hereus i els judicis vinculats a l'herència al Principat; per tant, no se'ls obliga a desplaçar-se a un altre estat, quan per les circumstàncies del cas no fa dubte que els tribunals andorrans han de poder resoldre la petició o controvèrsia plantejada. També permet que els hereus dels no residents que tenen béns al Principat, i a qui els pugui interessar que siguin enjudiciades al nostre país les eventuais discrepàncies en relació amb els mateixos, puguin fer-ho sense obstacles.

La segona disposició final és relativa a la llei aplicable i es fa ressò de la norma tradicional de dret internacional privat, segons la qual en matèria de successions regeix la llei nacional del causant. No obstant això, degut als problemes pràctics que pot suscitar l'aplicació d'aquesta norma, el text introdueix una novetat molt interessant, que permet excepcionalment al tribunal que coneix la successió, quan resulti clarament de totes les circumstàncies del cas, que en el moment de la mort, el causant tenia un vincle manifestament més estret amb un estat diferent d'aquell designat en la norma esmentada anteriorment, es pugui aplicar a la successió la llei d'aquest altre estat.

En consideració de tot el que ha estat exposat, i tenint en compte que aquesta iniciativa legislativa respon satisfactòriament a la necessitat de regular de forma unitària el dret de successions, mitjançant un conjunt de disposicions simplificades, sistemàtiques i modernes, tot respectant les institucions tradicionals més arrelades del dret successori andorrà i, alhora, els principis i drets fonamentals dels quals es va dotar el nostre país amb la Constitució, el criteri del Govern a la Proposició de llei de la successió per causa de mort és positiu.

Andorra la Vella, 14 de maig del 2014

3- PROCEDIMENTS ESPECIALS

3.2.2 Proposicions de llei qualificada

Edicte

La Sindicatura, en reunió tinguda el dia 19 de maig del 2014, exercint les atribucions que li confereix l'article 80 del Reglament del Consell General, ha acordat a demanda del M. I. Sr Jaume Bartumeu Cassany, president del Grup Parlamentari Mixt, prorrogar el termini per a la presentació d'esmenes a la **Proposició de llei qualificada de protecció civil als drets a la intimitat, a l'honor i a la pròpia imatge**. El nou termini finalitza el dia 10 de juny del 2014, a les 17.30h.

Tot el que es fa públic per a general coneixement i efectes.

Casa de la Vall, 19 de maig del 2014

Vicenç Mateu Zamora
Síndic General

Butlletí del Consell General

Dipòsit legal: And. 262/94
ISSN 1024-9044

Preu de l'exemplar: 0,90 €
Subscripcions: Tel. 877877